

Zo Stredoeurópskeho kongresu urgentnej medicíny a medicíny katastrof v Senci

MUDr. Táňa Bulíková, PhD., doc. MUDr. Viliam Dobiáš, PhD.

V dňoch 15. až 17. apríla 2010 sa konal v hoteli Senec Stredoeurópsky kongres urgentnej medicíny a medicíny katastrof – XIV. kongres Záchrana 2010. Zúčastnilo sa ňom viac ako 400 účastníkov a odznelo 62 prednášok v dvoch paralelných sekciách.

Kongres Záchrana 2010 sa uskutočnil v novovybudovanom nádhernom kongresovom centre hotela Senec a po prvýkrát v histórii samostatne, oddelene od súťaže posádok záchranných služieb.

Organizátori kongresu – občianske združenie Hviezda života a Slovenská spoločnosť urgentnej medicíny a medicíny katastrof (SSUMaMK) – si pri realizácii nového projektu stanovili ambície vytvoriť nový, pracovný priestor na komunikáciu čo najväčšieho počtu ľudí, odborníkov pracujúcich v systéme, a to vo všetkých zložkách Integrovaného záchranného systému, nielen na území Slovenska, ale minimálne na úrovni V4. Zároveň sa usilovali vytvoriť kreatívny pracovný priestor na potrebnú medziodborovú komunikáciu v prednemocničnej i nemocničnej sfére.

Záštitu nad kongresom prevzal minister zdravotníctva Slovenskej republiky a rektor Slovenskej zdravotníckej univerzity. Otvorenie kongresu bolo slávnostné, hoci v úvode smutné – s minútou ticha venovanej obetiam tragickej leteckej katastrofy, v ktorej zahynuli čelní predstavitelia Poľska. Uvítací príhovor ministra zdravotníctva SR MUDr. Richarda Rašiho, ktorý označil budovanie oddelení urgentného príjmu za prioritu, zaujal znalosťou problematiky urgentnej medicíny. V úvodných príhovoroch pokračovali viceprezident Policajného zboru SR generál JUDr. Stanislav Jankovič, rektor SZU prof. MUDr. Ján Štencl, CSc., prezident Slovenskej lekárskej spoločnosti prof. MUDr. Peter Krištúfek, PhD., a ďalší hostia. Na pozvanie prezidenta SSUMaMK priletel z Izmiru (Turecko) viceprezident Európskej spoločnosti urgentnej medicíny (EuSEM) Dr. Ulkumen Rodoplu, z Holandska W. Heyden, za WHO G. Rockenschaub, pozvanie prijal aj riaditeľ Maďarskej národnej záchranej služby László Gorove. Na podujatí sa zúčastnili aj zahraniční hostia z Rakúska, Švajčiarska, zo susednej Českej republiky sme medzi nami privítali riaditeľku odboru krízovej prípravenosti ministerstva zdravotníctva ČR MUDr. Danku Hlaváčkovú, ďalej prezidentku Českej spoločnosti UM a MK MUDr. Janu Šeblovú, PhD.

Obrázok 1. V diskusii zľava Mag. Christopher Redelsteiner z Rakúska, viceprezident Európskej spoločnosti urgentnej medicíny (EuSEM) Dr. Ulkumen Rodoplu (Turecko) a prezidentka Českej spoločnosti UM a MK MUDr. Jana Šeblová, PhD. V pozadí doc. MUDr. Viliam Dobiáš, PhD., viceprezident Policajného zboru SR Ing. Stanislav Jankovič a MUDr. Táňa Bulíková, PhD.

Súčasťou úvodného ceremoniálu bolo aj slávnostné odovzdávanie ocenení SLS. Odborná spoločnosť má prakticky len jednu možnosť, ako oceniť niektorého zo svojich členov a dať tým najavo, že si ich prínos pre spoločnosť váži. Strieborné medaily Za zásluhy o SLS si prevzali MUDr. Ladislav Šimák, doc. MUDr. Viliam Dobiáš, PhD., MUDr. Dana Hlaváčková bola ocenená čestným členstvom Slovenskej spoločnosti UMaMK. Za najlepšiu publikáciu v oblasti urgentnej medicíny za rok 2009 si cenu SLS prevzala autorka publikácie *Súťažná úloha Spasiteľ na Ralley Rejvíz 2009* MUDr. Táňa Bulíková, PhD.

Novozvolený prezident SSUMaMK a prezident kongresu doc. MUDr. Viliam Dobiáš, PhD., v slávnostnej reči načrtnol úlohy, ktoré spoločnosť čakajú a požiadal prítomných, aby zväžili svoje členstvo a rozšírili rady odborníkov, ktorí sa budú môcť realizovať pri príprave odborných dokumentov v podobe odporúčaní odbornej spoločnosti, ako je zvykom aj v zahraničí.

Vo štvrtok popoludní otvoril blok prednášok zahraničných odborníkov viceprezident EuSEM Dr. Rodoplu, ktorý naznačil úlohy spoločnosti pri kreovaní novej odbornosti v Európe, vznik spoločného vzdelávacieho kurikula a plány do budúcnosti. Slovensko je jednou z mála krajín, kde je urgentná medicína nielen ako samostatná

Via pract., 2010, 7 (3): 137–138

Obrázok 2. Riaditeľka odboru krízovej prípravenosti MZ ČR MUDr. Dana Hlaváčková (vľavo) a účastníci zo SR MUDr. Štefan Trenkler, PhD., MUDr. Táňa Bulíková, PhD., a MUDr. Anna Vargová.

špecializácia, ale kde je možné pregraduálne aj postgraduálne tento odbor študovať. Zároveň je jednou z mála krajín, ktorá má samostatné zákony pre záchrannú zdravotnú službu, Integrovaný záchranný systém a funkčné koordináčne centrá pod jednotným číslom 112.

Príspevok vedúceho katedry Donau Universität Krems (Rakúsko) Christophera Redelsteina sa niesol v znamení podobnosti a rozdielov v urgentnej starostlivosti. Zatiaľ čo vozidlá a ich vybavenie je rovnaké na základe spoločnej normy, poskytovanie je nejednotné, zloženie posádok veľmi variabilné nielen v rámci Európy, ale často aj v rámci regiónu v jednom štáte. Rozdielne je vzdelávanie a tréning, terminológia pracovných pozícií, obsah vzdelania, a tak nie je možné porovnávať ani výkony, ani kvalitu. Súčasťou prednášky boli návrhy na čiastočné zjednotenie postupov.

G. Rockenschaub z WHO (regionálny úrad so sídlom v Kodani), prispel prednáškou o aktivitách WHO pri zvyšovaní krízovej prípravenosti krajín, zdravotníckych autorít, nemocníc a záchranných služieb. V rokoch 1990 – 2008 bolo len v Európe katastrofami postihnutých 47 miliónov obyvateľov s majetkovými škodami za 250 miliárd USD. Skupina odborníkov vypracovala pomôcku na vyhodnotenie prípravenosti na katastrofy vrátane návodu na cvičenia. Organizujú sa aj tréningové sústreďenia na zvýšenie teoretickej a praktickej zručnosti zodpovedných pracovníkov v prípravenosti na mimoriadne udalosti.

Wim van der Heyden z organizácie Lekári bez hraníc oboznámil s činnosťou organizácie, jej štruktúrou, základnými operačnými princípmi a vyzval k podpore a k pripojeniu sa do radov zdravotníkov, ktorí pomáhajú v mnohých krajinách, ale zároveň si tak zvyšujú svoju odbornosť na stavoch, s ktorými sa v bežnej prevádzke stretnú zriedkavo.

Zaujala prednáška **G. Bildsteina** o vzdelávaní paramedikov vo Švajčiarsku. Participuje 6 akreditovaných inštitúcií, vzdelávanie trvá 3 roky v trvaní 5 400 hodín, z čoho polovica je teória a návky, druhá polovica je venovaná praxi v záchrannnej službe a na urgentných oddeleniach.

Veľmi atraktívne boli prednášky ostatných zahraničných odborníkov, v ktorých odzneli cenné poznatky o manažmente kvality, vzdelávaní zdravotníckych záchranárov v rôznych krajinách, podnikovom vzdelávaní a možnostiach zjednocovania kvalifikačných predpokladov v urgentnej medicíne. Zaujali aj prednášky o skúsenostiach medikov zo stáží v záchrannnej službe, porovnanie praktických zručností dobrovoľných zdravotníkov Slovenského Červeného kríža a zo vzdelávania laikov v prvej pomoci.

Po prednáškovom bloku sme si aj napriek daždivému počasiu so záujmom pozreli ukážku mobilnej hyperbarickej komory a jej prevádzky u pacienta s Kessonovou chorobou, ktorú pripravili hasiči okresného HaZZ Pezinok, pod vedením riaditeľa **plk. Ing. Emila Moťovského**.

Štvrtkový večer začal **krstom knihy *Od symptómu k diagnóze v záchrannnej službe. Kazuistiky*** autorky **MUDr. Táni Bulíkovéj, PhD.** Publikácia bola pokrstená fyziologickým roztokom a adrenalínom pre jej úspešný štart do života a autorka ju budúcim čitateľom s úprimnou radosťou predstavila spolu s dcérou **Slávkou Bulíkovou**, študentkou 3. ročníka fotografie VŠVU v Bratislave, ktorá je zároveň autorkou obálky knihy a **výstavy fotografií s názvom Záchranári**. Večer pokračoval priateľskými debatami v príjemnej atmosfére podčiarknutej slovenskou ľudovou hudbou z rôznych regiónov a chutným občerstvením.

V piatok a v sobotu sa desiatky účastníkov (140) prakticky školili **na workshopoch v automatizovanej externej defibrilácii, intraoseálnom prístupe a v núdzovom zaistení dýchacích ciest koniopunkciou**.

V piatkovom bloku prednášok v sekcii A boli nosnými témami manažment kvality a vzdelávanie, nové trendy, v rámci ktorých odzneli príspevky o postavení POCT a akútnej laboratórnej diagnostiky v urgentnej medicíne, skúsenosti s intraoseálnym prístupom vítačkovou metódou, štúdia týkajúca sa laryngeálnej kanyly a jej

využitia v prednemocničnej starostlivosti. Ako býva už zvykom, veľkému záujmu sa tešil pediatrický blok, pretože témy pediatrickej urgentnej medicíny sú naďalej výsostne žiaduce a vďaka profesionalite prednášajúcich aj vždy najviac obsadzované poslucháčmi.

V sekcii B paralelne prebiehali prednášky s témou polytrauma, úrazy chrbtice a miechové lézie, stále aktuálna psychiatrická problematika v záchrannnej službe a bezpečnosť posádky a pacienta pri zásahu, odzneli zaujímavé kazuistiky u pacientov s tamponádou srdca, úraz plynovou pištoľou, edukatívna prezentácia o závažnej diagnóze, akou je akútna disekcia hrudnej aorty, ktorú nemožno v teréne potvrdiť a ani vyvrátiť a predpokladom prežitia u tohto veľmi závažného stavu je rýchla diagnóza.

Prednáška **MUDr. Ľubomíra Molčana** (Falck Záchraná a.s. RLP Prešov) zaujala problematikou otravy kyslíčnikom uhoľnatým jednak z pohľadu aktuálnosti témy, ale najmä pre absenciu štandardného postupu pre manažment pacienta s otravou CO. Aj keď štandardný postup nemá právnu váhu, iba v prípade jeho nedodržania, má slúžiť ako optimálny postup, ktorým chceme znížiť mieru včasných aj neskorých následkov otravy CO. Postihnutí pacienti nie sú len starí a chorí ľudia, ale aj deti, ktoré môžu následkom otravy trpieť celý život. V minulom roku bolo na Slovensku hospitalizovaných 50 pacientov s diagnózou T58, ale iba malé percento z nich podstúpilo liečbu v hyperbarickej komore napriek jej dostupnosti. Autori prezentovali štandardný postup pre manažment pacienta s otravou CO a možnosti následnej terapie v hyperbarickej komore v súlade s Lilleským konsenzom z roku 2004.

V neskorších popoludňajších hodinách prebehla moderovaná **panelová diskusia Červení (oranžoví) a bieli – systém medziodborovej spolupráce a nemocničnej urgentnej medicíny**.

Piatkový spoločenský galavečer sa konal v reprezentačných priestoroch hotela Senec. Úvodný kabaret v štýle najznámejších muzikálových melódií v podaní Helgy Kovalovskej pokračoval v hudobnom a tanečnom programe do skorého rána. To sa odzrkadlilo aj na účasti na sobotňajších prednáškach s nosnou témou IZS, kde sme v rannom bloku zaznamenali nízku účasť prítomných, napriek atraktívnym témam. Odzneli prednášky, ktoré sa týkajú „urgentákov“ možno okrajovo, ale významom sú dôležité. Unikátne boli prezentácie súčinnosťných cvičení IZS pri biologickom terorizme a hromadnej nehode v tuneli. Z ďalších spomeniem prednášku

kolegov zo Železničnej polície a ich možnosti zapojenia sa do IZS, integrovaný príjem a spracovanie tiesňového volania na koordinačnom stredisku IZS.

Na záver trojdňového podujatia poďakoval prezident kongresu doc. MUDr. Viliam Dobiáš, PhD., za profesionalitu pri prezentáciách a uviedol, že by bol rád, ak by sa v budúcnosti zapojili aj prednášatelia z policajného zboru SR a z Hasičského a záchranného zboru, pretože mnohé zásahy treba riešiť v súčinnosti a koordinovať, a práve kongres Záchrana poskytuje priestor na výmenu poznatkov, skúseností a dohody, ako postupovať čo najlepšie v daných podmienkach. Ako ďalej konštatoval, najväčším prínosom kongresu je účasť viac ako 400 účastníkov, čo je v doterajšej histórii najviac za 14 ročníkov, pestrosť prednáškového programu a takmer nezvládnuteľný záujem o praktické vzdelávanie formou workshopov. Poďakoval všetkým účastníkom za množstvo podnetných diskusií, za perfektnú spoluprácu s ostatnými spoluorganizátormi, za vynikajúcu audiovizuálnu techniku, vďaka ktorej mohli prednášky plynulo prebiehať v simultánnom preklade, poďakoval za lojálnosť a protokolárnu konvencnosť pri spoločenských aktivitách a za úžasne priateľskú atmosféru.

Organizačný výbor kongresu teší, že podľa množstva pozitívnych ohlasov možno konštatovať, že kongres sa vydaril a že sa toto podujatie stane tradíciou, na ktorú sa budeme spoločne všetci tešiť, najbližšie už **14. – 16. apríla 2011 na 2. ročníku Stredoeurópskeho kongresu urgentnej medicíny a medicíny katastrof v Senci**. Prajeme si, aby naše motto „*S nami budete žiť dlhšie*“ platilo ako pre pacientov, tak aj nás všetkých, nech nás eufória zo vzájomnej spolupatričnosti a tvorivej práce drží naďalej a nech môžeme zvládnuť úlohy, ktoré na nás ešte len čakajú v oblasti urgentnej medicíny a medicíny katastrof.

Podrobnosti o ocenenia SLS ako aj príhovor prezidenta SSUMaMK nájdete na webovej stránke odbornej spoločnosti **www.urgmed.sk**, fotodokumentáciu z podujatia na **www.kongresum.sk**, dostupné príspevky s fotografiami sú na **www.rescueonline.sk**, anotáciu knihy *Od symptómu k diagnóze v záchrannnej službe. Kazuistiky* na **www.vydosveta.sk**.

MUDr. Táňa Bulíková, PhD.

predsedkyňa organizačného výboru kongresu
bulikova@mail.t-com.sk

doc. MUDr. Viliam Dobiáš, PhD.

prezident kongresu a prezident SSUMaMK
viliam.dobias@dobiasovci.sk